

İSTANBUL BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ
TOPLUMSAL OLAYLARA MÜDAHALE VE GÖZALTI TAKİP ALT ÇALIŞMA GRUBU
İSTANBUL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ
İNSAN HAKLARI GÖZLEM RAPORU

03.04.2024 Tarihli Gözlemlere Dair:

Van yerel seçimleri akabinde toplantı ve gösteri yürüyüşlerine ilişkin yapılan gözaltı işlemlerine dair İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezine ihbar ulaşması üzerine İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi üyeleri İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne süreci gözlemlemek ve gözlem notlarının tutulması amacıyla gitmiştir. Toplam gözaltı sayısının 102 olduğu bildirilmiştir. Merkez üyeleri tarafından 3'ü avukat olmak üzere gözaltına alınan 5 kişi ile gözlem amaçlı doğrudan görüşme sağlanmış, 3 kişinin ise avukat görüşü ve ifade alımı sonrasında müdafileri ile görüşme sağlanmıştır. Yakalama anından itibaren yaşandığı iddia edilen veya belirtilen hak ihlalleri kayıt altına alınmıştır. Beyanlar doğrultusunda kayıt altına alınan tespitler aşağıdaki gibidir;

Görüşme yapılan şüphelilerden 5'i ters kelepçe uygulanarak gözaltına alındıklarını, gözaltı sırasında darp edildiklerini beyan etmişlerdir. Gözlem sırasında bileklerinde ve bir şüphelinin yüzünde beyanları ile uyumlu izler olduğu tespit edilmiştir.

01.05.2024 Tarihli Gözleme Dair:

1.05.2024 tarihinde İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkez üyeleri, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde gözlemci olarak bulunmuş olup, şikayet konusu hak ihlali iddiaları tutanak altına alınmış ve fotoğraflanmıştır. Aşağıdaki özet veriler, işbu tutanak ve görsellere dayanarak hazırlanmıştır.

1 Mayıs etkinliklerine ilişkin yapılan gözaltı işlemlerine dair ihbar ulaşması üzerine İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi, İstanbul Emniyet Müdürlüğüne gözlem notlarının tutulması amacıyla saat 14:30'da gitmiştir. Yapılan çağrı üzerine İstanbul Barosu Çocuk Hakları Merkezi tarafından gözlem desteği sağlanmıştır. Gözlemci üyeler Toplam gözaltı sayısının 217 olduğu bildirilmiştir. Üyeler tarafından 71 şüphelinin ifadesi sırasında gözlemlerde bulunulmuştur. Görüşme yapılan şüphelilerin tamamı ters kelepçe uygulanarak gözaltına alındıklarını beyan etmişlerdir. Gözlem sırasında bileklerinde beyanları ile uyumlu izler olduğu tespit edilmiştir.

Şüphelilerin ve müdafilerinin beyanlarına konu hak ihlalleri kayıt altına alınmıştır. Beyanlar doğrultusunda kayıt altına alınan tespitler aşağıdaki gibidir;

71 (yetmiş bir) şüpheli yakalama sırasında kolluk personeli tarafından darp edildiğini beyan etmiştir. şüphelilerden biri 18 yaşından küçüktür. 2 şüphelinin gözlem yapan üyelerin gözlemleri sırasında fiziksel müdahaleye maruz bırakıldıkları kayıt altına alınmıştır. Şüphelilerin beyanları ile uyumlu görülen izler tutanaklar ile kayıt altına alınmıştır.

25 (yirmi beş) şüpheli gözaltına alındıktan sonra, emniyet müdürlüğüne getirilmek üzere bindirildiği gözaltı sevk aracı içerisinde kolluk personeli tarafından darp edildiğini ve hakarete maruz bırakıldığını beyan etmiştir.

33 (otuz üç) şüpheli kolluk personeli tarafından hakarete uğradığını beyan etmiştir.

2 (iki) kadın şüpheli, gözaltında tutulduğu süreçte tuvalet ihtiyacını gidermek istediğinde kendisine kolluk personeli tarafından izin verilmediğini beyan etmiştir. Yakınması kayıt altına alınan kadın şüphelilerden biri regl döneminde olduğunu görevli kolluk personeline bildirmesine karşın kendisine tuvalet ihtiyacını giderme izni verilmemesinin yanı sıra hijyenik ped sağlanmadığını beyan etmiştir.

İşbu rapor ve raporda yer verilen sayısal veriler İHM adına gözlemci olarak emniyet merkezleri ve sahada hazır bulunan üyelerimiz tarafından Merkezimize ulaşan şüphelilerin ve müdafilerinin beyanları doğrultusunda tutulmuş gözlem tutanaklarına dayanarak oluşturulmuştur.

Gösteri yürüyüşü katılımcıları tarafından yakınılan şikayetlerin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11., Anayasanın 34. maddesinde düzenlenen "Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı" ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 3.maddesi, Anayasanın 17. maddesinde düzenlenen "işkence, eziyet, aşağılayıcı ve kötü muamele yasağı"nın ihlalini teşkil edebilecek nitelikte olabileceği değerlendirilmektedir.

Kamuoyunun bilgisine saygıyla sunulur.

İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi